

ПРАВИЛНИК О ТАКМИЧЕЊИМА И КАЛЕНДАРУ ТАКМИЧЕЊА ШАХОВСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

(са изменама из 2021.г.)

Београд, 1. јануар 2021. године

ПРАВИЛНИК О ТАКМИЧЕЊИМА И КАЛЕНДАРУ ТАКМИЧЕЊА ШАХОВСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

I – ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Овим Правилником се утврђује Календар и начин и правила такмичења из надлежности такмичења Шаховског савеза Србије (у даљем тексту ШСС). Такмичења су:

Појединачна

- Полуфинални турнири (мушки и женски)
- Мушко првенство Србије
- Женско првенство Србије
- Првенство Србије за омладинце и омладинке (до 20 година)
- Фестивал младих ШСС

Екипна

- Прва савезна лига за мушкарце и жене
- Куп “Светозара Глигорића” за мушкарце и Куп ШСС за жене
- Екипно првенство основних и средњих школа Србије

Члан 2.

Међународне такмичарске активности ШСС су:

- учешће репрезентације Србије на званичним међународним такмичењима (Олимпијада, Европско првенство, Светски куп, Омладинска Олимпијада ...)

Члан 3.

Техничку организацију наведених такмичења спроводе надлежни органи ШСС. Техничку организацију наведених такмичења ШСС може проверити и другим шаховским организацијама на основу одлуке или конкурса.

Члан 4.

Право учешћа на такмичењима ШСС имају регистровани чланови ШСС, који то право стекну на основу одредби овог Правилника и утврђених пропозиција такмичења.

Члан 5.

ШСС утврђује програм и календар такмичења за сваку годину. Најмање 30 дана пре почетка такмичења ШСС расписује такмичење. Распис садржи: место и термин одржавања, листу учесника, сатницу и темпо игре, финансијске услове и друге важне податке за несметано одвијање такмичења. ШСС упућује распис свим заинтересованим организацијама и појединцима.

Члан 6.

За свако такмичење ШСС сачињава се посебан правилник за дотично такмичење, које потписује овлашћени представник ШСС.

Члан 7.

Судије за такмичења одређује Извршни одбор ШСС на предлог Судијске комисије. Дужност судија утврђени су Правилником о раду судија и Правилима игре ФИДЕ. Главни судија такмичења ШСС је обавезан да, најкасније 10 дана по завршетку такмичења, достави ШСС писмени извештај о такмичењу и следећу документацију:

- турнирску табелу са свим потребним подацима за регистрацију турнира код ФИДЕ, у штампаном и електронском облику,
- формуларе свих одиграних партија, партије у пгн формату, турнирски Билтен уколико је Правилником био предвиђен и записник свих кола.

Члан 8.

Статутом ШСС су одређене компетенције органа ШСС у спровођењу и организацији такмичења ШСС.

II – Појединачна такмичења ШСС

Члан 9.

Полуфинале првенства Србије се игра по швајцарском систему у 9 кола. Право учешћа имају само држављани Србије који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи, а који се нису директно пласирали на Првенство Србије. Најбољих четири играча са Полуфинала првенства Србије пласира се на Првенство Србије.

Члан 10.

Мушко првенство Србије одржава се по правилу сваке године, у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Првенство се игра по Бергеровом систему са 10 учесника. Право учешћа имају само држављани Србије који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи.

Директно право наступа одређује се на следећи начин. Прва тројица са претходног Првенства Србије. Прва тројица (не рачунајући квалификоване по претходној ставци) са рејтинг листе ФИДЕ (који представљају Србију) од 1. јануара (године у којој се одржава првенство) узимајући у обзир само активне (они који су одиграли бар једну рејтинговану партију у последњих годину дана) играче са те листе (у случају да играчи имају једнак рејтинг гледаће се претходне листе све док се не пронађе разлика).

У случају отказа неког од директних учесника Првенства Србије за мушкарце, листа се попуњава на следећи начин:

- уколико откаже неко од прве тројице са претходног Првенства Србије, листу попуњавају следеће пласирани играчи, закључно са играчима који су освојили најмање 50% поена на том првенству. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са полуфинала;

- уколико откаже неко од прве тројице са јануарске рејтинг листе, листу попуњавају следеће ранжирани играчи по рејтингу, закључно са играчима који на тој листи имају најмање рејтинг 2500. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са полуфинала.

Члан 11.

Победник мушког првенства Србије постаје првак Србије за ту годину. Уколико два или више играча деле прво место, титула ће припасти играчу са најбољим резултатом према следећим критеријумима: 1. Успех према победницима (играчи који освоје преко 50% поена), 2. Сонеборн-Бергеров систем, 3. Међусобни резултат/и, 4. Већи број победа и 5. Жреб.

Члан 12.

Женско првенство Србије одржава се по правилу сваке године, у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Женско Првенство се игра по Бергеровом систему са 10 учесница. Право учешћа имају само држављанке Србије који представљају Србију на ФИДЕ рејтинг листи.

Директно право наступа одређује се на следећи начин. Прве три са претходног Првенства Србије. Први три (не рачунајући квалификоване по претходној ставци) са рејтинг листе ФИДЕ (који представљају Србију) од 1. јануара (године у којој се одржава првенство) узимајући у обзир само активне (они који су одиграли бар једну рејтинговану партију у последњих годину дана) играчице са те листе (у случају да играчи имају једнак рејтинг гледаће се претходне листе све док се не пронађе разлика).

У случају отказа неке од директних учесница Првенства Србије за жене, листа се попуњава на следећи начин:

- уколико откаже нека од прве три са претходног Првенства Србије, листу попуњавају следеће пласиране играчице, закључно са играчицама које су освојиле најмање 50% поена на том првенству. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са полуфинала;

- уколико откаже нека од прве три са јануарске рејтинг листе, листу попуњавају следеће ранжиране играчице по рејтингу, закључно са играчицама које на тој листи имају најмање рејтинг 2200. У случају да се листа на тај начин не може попунити, она се попуњава по пласману са полуфинала.

Члан 13.

Победница женског првенства Србије постаје првакиња Србије за ту годину. Уколико две или више шахисткиња деле прво место, важе одредбе из члана 11. овог Правилника.

Члан 14.

На Појединачним првенствима Србије за жене и мушкарце није дозвољено склапање ремија пре 30-тог потеза црног. Рекламација ремија пре 30-тог потеза црног је дозвољена само у случају три пута поновљене позиције и одобрења главног судије.

Члан 15.

Првенство Србије за омладинце и омладинке се одржава сваке године у термину предвиђеним Календаром ШСС, али обавезно у току летњег школског распуста. На турнирима учествују по 10 омладинаца и омладинки и то:

Омладинци: прошлогодишњи победник (уколико није престарио), два играча по просечном рејтингу – важе две претходне рејтинг листе у моменту расписивања такмичења, по два играча са омладинских првенства такмичарских подручја и један играч по предлогу омладинског селектора.

Омладинке: прошлогодишња победница (уколико није престарила), две играчице по просечном рејтингу – важе две претходне рејтинг листе у моменту расписивања такмичења, по две играчице са првенства такмичарских подручја и једна играчица по предлогу селектора за омладинке.

У случају отказа по било ком основу једини критеријум за попуну је важећа рејтинг листа у моменту попуњавања.

Члан 16.

На првенству ШСС за омладинце, односно омладинке, могу учествовати омладинци, односно омладинке, који у тој години нису напунили 21. годину.

Члан 17.

Победници првенства Србије за омладинце, односно омладинке, постају прваци Србије за ту годину. Уколико два или више играча деле прво место, примениће се критеријуми предвиђени за мушко првенство Србије, у члану 10. овог Правилника. На основу пласмана на првенству Србије за омладинце, односно омладинке, одређују се наши представници за Првенство света за наредну годину.

Члан 18.

Фестивал младих ШСС се одржава сваке године у терминима предвиђеним Календаром такмичења ШСС. У оквиру фестивала одржавају се следећа првенства:

1. Кадетско првенство Србије,
2. Кадетско првенство Србије у убрзаном шаху,
3. Кадетско првенство Србије у брзопотезном шаху,
4. Кадетско првенство Србије у решавању шаховских проблема.

Такмичења под редним бројевима 1. и 2. играју се по швајцарском систему са девет кола у шест старосних група (до 8, до 10, до 12, до 14, до 16 и до 18 година) у обе конкуренције.

Такмичење под редним бројем 3. игра се по швајцарском систему у девет кола у две старосне групе (до 14 и до 18) година, док такмичење под редним бројем 4. одржава се у три старосне групе (до 10, 14 и 18 година) у обе конкуренције.

Право учешћа на такмичењу под редним бројем 1. има по десет првопласираних представника за сваку узрасну групу (изузев група до 8 и до 18 година које су отворене) са првенстава по такмичарским подручјима као и сви шахисти и шахисткиње са титулом националног мајстора и ФИДЕ мајстора и сви који се налазе на званичној рејтинг листи ФИДЕ.

Такмичења под редним бројем 2, 3 и 4. су отворена за све заинтересоване.

Члан 19.

Победници Фестивала младих (важи за све групе и такмичења) постају прваци Србије за своју узрасну категорију за ту годину.

На основу пласмана на Кадетском првенству Србије, одређују се наши представници за Првенство света и Европе у појединим узрасним категоријама.

У случају деобе првог места важе следећи критеријуми: 1. Средњи Бухолц (минус један најслабији), 2. Бухолц, 3. Међусобни резултат, 4. Већи број победа и 5. Жреб.

За групе које се играју по Швајцарском систему а имају 20 и мање учесника критеријуми при деоби места су: 1. Средњи Бухолц (минус један најслабији), 2. Међусобни резултат, 3. Бухолц, 4. Већи број победа и 5. Жреб.

Ако се турнир игра по Бергеровом систему примењују се критеријуми из члана 10. мушког првенства Србије овог Правилника.

III – ЕКИПНА ТАКМИЧЕЊА

Члан 20.

Прва савезна лига за мушкарце и жене се одржавају сваке године у термину предвиђеним Календаром такмичења ШСС. Обе лиге имају по 12 клубова и играју се по Бергеровом систему.

Члан 21.

Екипа која се такмичи у Првој лиги Србије за мушкарце броји 6 играча + 4 резерве, а екипа која се такмичи у Првој лиги Србије за жене броји 4 шахисткиње + 4 резерве. У свакој екипи може да наступи по један страни

играч у једном мечу, док у основном саставу може бити пријављено и више страних играча.

Члан 22.

Прву лигу Србије за мушкарце и жене чине по девет првопласираних клубова са такмичења Прве савезне лиге претходне године и по три победника лига такмичарских подручја (Централне Србије, Београда и Војводине).

Члан 23.

Клубови Прве лиге Србије у обе конкуренције обавезни су да писмене пријаве за такмичење доставе ШСС 60 дана пре почетка такмичења предвиђеног Календаром такмичења као и да изврше уплату котизације прописане за то такмичење. Висина износа котизације сваке године одређује ИО ШСС.

У случају отказа неке од екипа, лиге се допуњавају до предвиђеног броја (12) на тај начин што резерву даје такмичарско подручје екипе која је одустала са такмичења, а која је учествовала у Лиги која попуњава Прву лигу Србије и пласирана је међу победничким екипама.

Рок за попуњавање лиге је 30 дана пре почетка такмичења. Уколико такмичарско подручје није у могућности да изврши поуну у неведеном периоду Лигу ће договорно или мечом другопласираних клубова у лигама које попуњавају Прву лигу Србије попунити један од остала два такмичарска подручја.

Коначна листа учесника Прве лиге Србије са турнирским бројевима, биће објављена 15 дана пре почетка такмичења.

Члан 24.

Коначан пласман екипа у лигама одређује се на основу збира освојених бодова. У случају деобе места, важе критеријуми предвиђени у Општем правилнику о екипним такмичењима.

Члан 25.

Победничка екипа у Првој савезној лиги за мушкарце, односно жене, стиче титулу екипног првака Србије за ту годину. На основу пласмана у Првој лиги Србије, одређују се наши представници за Куп европских првака.

Члан 26.

Куп “Светозара Глигорића” за мушкарце и Куп ШСС за жене се одржавају сваке године у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Члан 27.

Екипа која се такмичи у Купу “Светозара Глигорића” за мушкарце броји 4 играча + 2 резерве, а екипа која се такмичи у Купу ШСС за жене броји 3

шахисткиње + 1 резерва. У свакој екипи може наступити по један страни играч. У овом такмичењу могу наступити само екипе регистрованих клубова.

Члан 28.

Куп “Светозара Глигорића” игра се по швајцарском систему са пет кола у четири дана. Право учешћа имају:

- победник Купа ШСС из претходне године (1)
- чланови Прве савезне лиге за ту годину (12)
- по четири представника сваког такмичарског подручја (12)
- један представник ШС Косова и Метохије (1),
- екипе које су заузеле 2. – 8. место на прошлогодишњем такмичењу а нису чланови Прве лиге Србије,

Резерве даје свако такмичарско подручје за сваког свог представника. У Купу “Светозара Глигорића” може да учествује само једна екипа из истог клуба. У случају отказа екипа из такмичарских подручја, број екипа се допуњава до следећег парног броја, екипама такмичарског подручја из којих је одустала одређена екипа.

“Куп Светозара Глигорића” одржаће се уколико се до рока одређеног расписом за учешће пријави најмање 8 екипа.

Члан 29.

У Купу ШСС за жене имају право да учествују сви пријављени регистровани клубови. Игра се по Швајцарском систему седам кола или по Бергером систему уколико се пријави мањи број. Куп ШСС за жене неће се одржати уколико се пријави мање од 4 екипе. У том случају пријављени клубови имају право да се такмиче на Купу “Светозара Глигорића”.

Члан 30.

Победничка екипа Купа “Светозара Глигорића” добија прелазни пехар ШСС задржава га до почетка следећег куп такмичења као и пехар у трајно власништво. Победничка екипа у Купу ШСС за жене добија пехар у трајно власништво.

Победничке екипе стичу право учешћа у Купу европских шампиона за наредну годину.

Члан 31.

Првенство основних и средњих школа Србије за ученике и ученице се одржавају сваке године у термину предвиђеном Календаром такмичења ШСС.

Члан 32.

Такмичења се одржавају посебно за основне а посебно за средње школе, а могу наступити екипе основних и средњих школа Србије са овереном потврдом школе да су редовни ученици.

Екипе ученика броје 4 играча + 2 резерве, а екипа ученица броје 3 шахиткиње + 1 резерва. У екипи ученика могу наступати и ученице.

Члан 33.

Такмичења се играју по швајцарском систему са седам кола, а темпо игре је један час по играчу за целу партију.

IV – МЕЂУНАРОДНА АКТИВНОСТ ШСС

Члан 34.

Пријаву учешћа наших репрезентација на званичним екипним такмичењима врши надлежни орган ШСС.

Селектирање и припреме наших репрезентација за поједина такмичења врше надлежни органи ШСС.

Члан 35.

Пријава учешћа наших екипа у Куп европских првака врши се преко ШСС.

Члан 36.

Пријава учешћа наших играча на званична такмичења ФИДЕ и ЕЦУ врши се преко ШСС.

Члан 37.

ШСС може организовати званична такмичења ФИДЕ и ЕЦУ директно, или преко других организација.

Члан 38.

Међународна такмичења која организују шаховски клубови или друге организације морају добити сагласност ШСС према предвиђеној процедури. ШСС може предузети санкције против организатора који се не придржавају прописа о организацији међународних такмичења.

V – ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Питања из области такмичења, а која нису обухваћена овим Правилником, одређена су и:

- Општим Правилником екипних такмичења ШСС,
- Правилником о регистрацији ШСС,
- Правилником о шаховским судијама ШСС

Члан 40.

Спортско удружење које се такмичи у националном такмичењу води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству и ревизији који се односе на привредна друштва.

ШСС утврђује испуњеност следећих услова за давање дозволе за сезону, лиценцу, спортским организацијама које учествују у националном такмичењу у складу са законом:

- 1) спортски;
- 2) инфраструктурни;
- 3) персонални и административни, односно организациони;
- 4) правни;
- 5) финансијски.

Спортска организација уколико је организатор такмичења, дужна је да има запослено или ангажовано лице са одговарајућим спортским звањем које организује и контролише обављање послова који се односе на безбедност учесника спортских такмичења, као и лице са звањем спортског менаџера за оперативне, односно извршне послове.

Надлежни орган ШСС именује комисију која испитује испуњеност наведених услова, пре почетка такмичарске сезоне и након извештаја комисије ШСС издаје дозволу за сезону тј. лиценцу, на основу које спортске организације могу учествовати у систему такмичења које води Савез.

Члан 41.

Када утврди измене система такмичења, ШСС их може примењивати најмање по истеку једну такмичарске сезоне од утврђивања тих измена.

ШСС утврђује Пропозиције такмичења најкасније 30 дана пре почетка такмичења и те пропозиције се не могу мењати у току такмичарске сезоне на коју се односе, већ се пропозиције могу мењати тек након завршетка такмичарске сезоне.

Уколико није назначено да се неко одређено спортско правило односи само на мушку или само на женску конкуренцију, сва правила се једнако односе и на мушке и на женске дисциплине.

Члан 42.

Саставни део овог Правилника је Календар такмичења.

Члан 43.

Овај Правилник ступа на снагу 8 дана од објављивања на огласној табли у седишту Савеза.

Шаховски савез Србије
Председник

Драган Лазић